

การควบคุมกิจการ ตลาด

ผู้เรียนเรียง
ลัดดาวรรณ ดอคแก้ว
นักวิชาการสุขภาพสาธารณะ

ตลาดเป็นกิจกรรมประเภทหนึ่งที่สำคัญมากต่อชุมชน เพราะเป็นแหล่งรวมสินค้าและอาหารนานาชนิด ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนได้โดยง่าย และด้วยความสำคัญต่อสุขภาพของประชาชน จึงมีพระราชบัญญัติที่ให้อำนาจแก่ราชการส่วนท้องถิ่นในการควบคุมดูแลด้านสุขลักษณะตลาดที่สำคัญคือ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ดังนั้น ราชการส่วนท้องถิ่นจึงต้องมีการควบคุมดูแลตลาดให้ถูกสุขลักษณะเพื่อให้เกิดความปลอดภัยต่อประชาชน ผู้บริโภค

ความหมายและขอบเขต

ตามบทบัญญัติตามตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

“ตลาด หมายความว่า สถานที่ซึ่งปกติจัดไว้ให้ผู้ค้า ใช้ เป็นที่ชุมนุมเพื่อจำหน่ายสินค้าประเภทสัตว์ เนื้อสัตว์ ผัก ผลไม้ หรืออาหารอันมีสภาพเป็นของสด ประกอบหรือปูรุ่งแล้ว หรือของเสียง่าย ทั้งนี้ ไม่ว่าจะมีการจำหน่ายสินค้าประเภท อื่นด้วยหรือไม่ก็ตาม และหมายความรวมถึงบริเวณซึ่งจัดไว้ สำหรับให้ผู้ค้าใช้เป็นที่ชุมนุมเพื่อจำหน่ายสินค้าประเภท ดังกล่าวเป็นประจำ หรือเป็นครั้งคราว หรือตามวันที่กำหนด”

ตลาดในความหมายตามพระราชบัญญัตินี้จึงครอบคลุม ตลาดที่จัดขึ้นเป็นประจำ หรือเป็นครั้งคราว หรือตามวันนัด ไม่ว่าจะเป็นการจัดในสถานที่ของเอกชน หรือในที่ หรือทาง สาธารณสุข และไม่ว่าจะเป็นตลาดที่มีโครงสร้างอาคาร หรือ ไม่มีโครงสร้างอาคารก็ตาม ที่สำคัญต้องมีองค์ประกอบดังนี้
 (1) เป็นการชุมนุมผู้ค้า ผู้ขายสินค้าร่วมกัน
 (2) สินค้านั้นต้องเป็นสินค้าประเภทอาหารสด ได้แก่ ผักสด ผลไม้ สัตว์เป็น หรือเนื้อสัตว์ที่ชำแหละแล้วเป็นสำคัญ ส่วนจะ มีสินค้าอื่นด้วยหรือไม่ก็ตาม

ดังนั้น ตลาดจึงเป็นสถานที่ชุมนุมของผู้ค้าผู้ขาย ซึ่ง จะต้องเป็นการจำหน่ายอาหารประเภทของสดของเสียง่าย เป็นสำคัญ (กรณีตลาดที่จัดให้มีการจำหน่ายสินค้าประเภท เครื่องใช้ไฟฟ้า รองเท้า เสื้อผ้า อุปกรณ์ของใช้อื่นๆ เป็นสำคัญ เช่น ตลาดโนเบี้ย โดยอาจจะมีร้านขายอาหารให้ผู้บริโภคอยู่บ้าง ลักษณะนี้จึงไม่ใช่ตลาดในความหมายตามพระราชบัญญัตินี้

การควบคุมตลาด ของราชการส่วนท้องถิ่น

ในการควบคุมดูแลตลาด ราชการส่วนท้องถิ่นสามารถ กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 กฎกระทรวงว่าด้วยสุขลักษณะของตลาด พ.ศ. 2551 และข้อบัญญัติท้องถิ่น

ตามบทบัญญัติตามตรา 34 กำหนดให้ผู้ที่ต้องการจัดตั้ง ตลาดต้องขออนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นก่อน รวมทั้งผู้ที่ ได้รับอนุญาตแล้วจะเปลี่ยนแปลง ขยายหรือลดสถานที่ตลาด ก็ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นก่อน จึงจะ ดำเนินการได้

เว้นแต่ การจัดตั้งตลาดของกระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนท้องถิ่นหรือองค์กรของรัฐที่จัดตั้งตามอำนาจหน้าที่ ไม่ต้องขออนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น แต่ต้อง ปฏิบัติตามข้อบัญญัติท้องถิ่น เช่นเดียวกับผู้ได้รับอนุญาต ในเรื่องที่เกี่ยวกับสุขลักษณะในการประกอบกิจการด้วย นอกจากนี้ เจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจกำหนดเงื่อนไขด้าน สุขลักษณะ เป็นหนังสือให้กระทรวง ทบวง กรม หรือ หน่วยงานของรัฐนั้น ต้องปฏิบัติเป็นการเฉพาะรายอีกด้วย

บทกำหนดโทษ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 34 ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ (มาตรา 71)

รายการอ้างอิง :

กระทรวงสาธารณสุข กรมอนามัย. (2557). คู่มือพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
 กรมอนามัย สำนักที่ปรึกษา การจัดการเรื่องตลาด สถานที่จำหน่ายอาหาร หรือสังคมอาหาร (อบต. กับการจัดการปัญหาสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม). สืบค้นจาก <http://advisor.anamai.moph.go.th/main.php?filename=tambon10>
 สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และแก้ไข เพิ่มเติม. สืบค้นจาก <http://web.krisdika.go.th/data/law/law2/%6A136/%6A136-20-9999-update.pdf>

